

برگی از «نهایند ایما»

«برگی از نهایند ایما» عنوان ستون ثابتی است که به همت یکی از فرزندان فرهیخته نهایند به رشته تحریر در آمده است. اگر چه او سالهاست در یکی از کشورهای اروپایی زندگی می کند اما همچنان مسقط الرأس خویش را فراموش نکرده است. نهایند عزیز مفتخر به داشتن فرزندان دریادل و بلند نظری است که بعد مسافت و مرزهای جغرافیایی هرگز نتوانسته است آنان را از این شهر پر آوازه و مظلوم دور کند.

«مروج معرفت»

صبح زود از خواب بیدار می شوم و طبق عادت اهالی دهکده جهانی با شتاب به آخرین اخبار سایت های خبری نیم نگاهی می اندازم. خبرها، از شرایط ناخوشایند امروز و فردای طبیعت ایران و کشاورزی آن حکایت می کنند و هشدار می دهند که شوربختانه ۷ میلیون هکتار از اراضی کشور بیابان خواهد شد. در میان این خبرها البته خبر خوشی نیز چشم نواز می شود:

دکتر اسماعیل شهبازی به دلیل سال ها خدمات اجرایی و فعالیت های آموزش و پژوهشی دانشگاهی نیز انتشارات علمی و فعالیت های مطبوعاتی و رسانه ای در حوزه آموزش و ترویج کشاورزی به عنوان برنده جایزه ترویج علم معرفی و به دریافت تندیس و لوح تقدیر از انجمن ترویج علم ایران نائل آمد.

برای من که در حدود یک دهه برای کمک به ایجاد و استمرار جنبشی فرهنگی و اجتماعی در جهت توسعه منطقه نهایند مستقیماً با دکتر شهبازی همراه بودم بیان ویژگی های او را برای نسل جوان و آنها که دل در گرو توسعه کشورمان دارند مهم، ضروری و ارزشمند می دانم. به گمانم این ویژگی ها می توانند برای آنها معیارهای مشخص و نقشه راه توسعه باشد.

در ویژگی شناسی نشانه های مختلف شخصیت و اقدامات شهبازی به نظر می رسد یکی از ویژگی ها برجسته است و آن رهیافت او از توسعه در کشور است.

تلاش های اسماعیل شهبازی را می توان در دو طراز توسعه ملی و منطقه ای ستجید.

اقدامات و فعالیت های او نشان می دهد که توسعه ی ملی از رهگذر داشتن رهیافتی دقیق از توسعه منطقه ای میسر است.

به همین دلیل وقتی قرار بود نشریه فرهنگیان برای پژوهش در حوزه نهایند شناسی راه اندازی شود اسماعیل شهبازی به درستی این شعار را به عنوان قطب نمای این فصلنامه در پیشانی شماره نخست آن حک کرد:

ایران شناسی را از نهایند شناسی آغاز کنیم

او بدرستی می داند که بدون توجه به شناخت دقیقی از مناطق کشور نمی توان چشم اندازی منطقی و علمی نسبت به توسعه کلان ایران ترسیم کرد.

بدون تردید این گزاره یکی از اصول پایداری است که کشور های پیشرفته نیز آن را به عنوان یک پارادایم اساسی به عنوان الگوی توسعه خویش برگزیده اند. با این وجود به نظر می رسد یکی از موانع نظریه پردازی در ایران آن است که شماری از روشنفکران، صاحب نظران، سیاست گذاران و دولتمردان ایرانی هنوز متقاعد نشده اند که بین حوزه توسعه منطقه ای و ملی پیوندی مستحکم وجود دارد.

در چنین وضعیتی است که دکتر شهبازی با بهره گیری از اقدامات اجرایی اش در کوچکترین واحدهای جغرافیایی (روستاها) در دور افتاده ترین مناطق کشور و پیوند آن با فعالیت های فکری اش در فضای آکادمیک توانسته است به این بیتش عمیق و موثر در توسعه کلان کشور دست پیدا کند. شاید به همین دلیل است که بر خلاف بسیاری از صاحب نظران که ترجیح می دهند ایام باز نشستگی رسمی خویش را در پایتخت بگذرانند او ترجیح داده است باز نشستگی اش را به فراموشی بسپارد و همانند یک مروج فعال در یکی از روستاهای منطقه سواد کوه مستقر شود و از جایگاه یک استاد ممتاز در پردیس دانشگاه شهید بهشتی با تمام توان، توسعه ملی را از نگاه منطقه ای رصد کند.

این استاد فرهیخته که دیدگاه ها و تجربه های گرانسنگ خویش را به دانشجویان و دانش پژوهان جوان منتقل می کند به گمانم کماکان خویش را یک مروج می داند، مروجی که شبیه های کشت بذر دانش را به جویندگان آن آموزش می دهد تا آنها نهال اندیشه را در این سرزمین اهورایی بتشاندند و با آب معرفت، این نهال نوپا را در صحرای خشکیده و تغدیده میهتمان سیراب کنند.

در مقابل این مروج خستگی ناپذیر و متفقد متصف، سر تعظیم فرود می آوریم و امیدواریم سیاستگذاران و دولتمردان ما نیز شتوندگان متصفی برای توصیه های جدی و حیاتی او باشند.